

Testatoris Uxor, quæ extranea de Jure censetur. Ut enim DD. animadvertent, tunc solum filii inique se præteritos queri possunt, cum nihil eis omnino à Testatoribus in Testamento relictum est; Sin verò quantacumque pars hæreditatis, vel res eis fuerit relicta, de inofficioso querela quiescente, id, quod eis deest usque ad quartam legitimæ partis repletur, licet non fuerit adjectum, debere eam compleri: & ad ratam ejusdem legitimæ quodcumque onus, dilatio, aut conditio ipso Jure rejicitur, perinde ac si appositum non fuisset, juxta expressos, & literales Textus in §. Sed hæc ita Instit. de inoffic. Test. l. omni modo l. quæ nuper l. quoniam in prioribus, & l. scimus §. Sancimus Cod. eodem tit. & cæteris relatis dixit Rota in d. Firmana Testamenti §. Onera coram Eno Scotto.

Hoc autem posito quatenus in Testamento inter liberos admixti fuerint extranei utique quoad istos dumtaxat pro nullo habeatur Testamentum, sed cæteroquin respectu liberorum illud ratum, validumque manebit, ut disponitur in d. l. hac consultissima §. Ex imperfecto C. de Testam. Sed hinc bene quidem inferri poterit, quod ea, quæ à Paulo favore uxoris relicta fuerunt, pro non scriptis habenda veniant, ex quo uxor extranea est, & appellatione liberorum nullo pacto contineri potest: prout etiam quod datio Exequutorum extraneorum pro non scripta censeatur argument. Text. de Tutore loquentis in l. quia Pater ff. de confirmat. Tut. l. Impubes ff. de administrat. Tut. quo in proposito utitur Donell. in d. l. hac consultissima §. Ex imperfecto C. de Testam. non tamen etiam argui poterit, quod respectu Nepotum ex filiis irrita sit ejusdem Pauli dispositio, pro eo, quod modum legitimæ portionis excedit: Nam quidquid dixerit Barbat. cons. 88. lib. 4. ea semper prævaluit opinio, ut quemadmodum liberorum nomine etiam Nepotes, & cæteri Descendentes continentur l. liberorum ff. de verb. signif. ita pariter privilegium indultum Parentibus, qui inter liberos testati fuerint, concessum quoque censeatur, quatenus inter Nepotes, & ulterioris gradus descendentes disponant, etiam si ipsi de cætero primum succedendi gradum propter filios superstitis ab intestato non obtineant, ut articulo plenè discusso respondit. Rota in toties laudata Firmana Testamenti §. Quarta nullitas cum pluribus seqq. cor. Eno Scotto.

Jure igitur meritoque in præcedenti sententia Congregationis Particularis validum, ratumque habitum fuit controversum Pauli Testamentum, pro eo, quod attinet ad liberos, & ad legata in ipsam causam cujus idem est, ac liberorum privilegium, ut in specie firmant DD. in cap. relatum, & in cap. cum tibi de Testam. Donell. in d. §. Ex imperfecto Cod. de Testam. & alii communiter. Idque etiam si filii non ex æquo, sed pro inæqualibus portionibus instituti fuerint, cum hujusmodi inæqualitas etiam in istis privilegiatis Testamentis permixta sit, ex quo aliàs si liberi essent per Patrem æqualiter instituendi, inutile redderetur privilegium ipsi indultum, dum filii, tam in casu testati, quam in casu intestati semper ex æquo succederent, ut pluribus adductis concordantibus bene prosequitur Rota in d. Firmana Testamenti §. Minus urget cor. Eno Cardinali Scotto.

Et consequenter Jure etiam meritoque suppleta usque ad justam mensuram legitima filiorum, demptoque ab ea quocumque onere, dilatione, aut conditione in cæteris omnibus demandata fuit exequutio paternæ voluntatis, præterquam in dispositis favore Uxoris; Et denique commissa fuit

legalis administratio, & executio multiplici Dominico natu majori, & ad pinguiorem hæreditatis partem vocato, perinde ac si Exequutores extranei dati non fuissent, cum, ut supra dictum fuit, neque ipsis, neque Uxori privilegium suffragetur ad formam Text. in d. §. Ex imperfecto C. de Testam.

Sed quia hoc pacto Uxor superstes alimentis ad usum vitæ necessariis destituta remansisset, bene etiam in d. sententia præcedenti post detractam filiorum legitimam, assignata illi fuit in usufructu quarta maritalis, quæ ex hæreditate Viri prædefuncti semper Mulieri debetur, quoties, ut in casu, sine dote nupsit, celebri Auth. præterea C. unde Vir, & Uxor, quam latè exornant relati per bo. me. Ansaldo. dec. 54. n. 40. Minime subsistente, quod illa nupsit cum dote sc. 400. quia tale quid hætenus probatum non fuit, & quatenus probaretur, nihil relevaret, quia ne Uxor in dedecus bene transacti matrimonii mendicare cogatur, aut vilibus ultra ejus conditionem se immiscere, receptum communiter est, ut etiam si cum dote nupsit, sed, ut in hypothese, exigua, & impari ad necessaria alimenta, sit illi nihilominus maritalis quarta assignanda cum hoc solum, ut in eam propriam dotem computare teneatur, ut docent scribentes in d. Auth. præterea, Bald. in l. licet C. de Jur. dot. Alciar. cons. 19. nu. 2. Rot. post Pacific. de Salyan. d. 174. n. 5. & seq. & n. 11. & seq.

Et ita omittis pluribus aliis quæstionibus extræ Causæ necessitate pro parte Thomæ promotis responsum fuit Utraque Parte informante, & omnibus DD. ex speciali rescripto suffragium ferentibus &c.

E O D E M,

Eadem,

Luna 11. Januarii 1723.

A R G U M E N T U M I D E M.
S U M M A R I U M.

- 1 Testamentum Patris minus solemnè inter liberos valet etiam sine institutione. Amplia ut n. 2.
- 3 Contra, quod sine vitio nullitatis institutionem omittit non liceat.
- 4 Etiam ad sensum Rotæ.
- 5 Verbum vadino uti directum convenit hæredibus institutioni.
- 6 Hæredis institutionem sufficit per quæcumque verba emergere.
- 7 Filiorum institutionem sufficit constare ex consequentia verborum.
- 8 Item ex quo illis datus est substitutus in tota hæreditate.
- 9 Fructus hæreditatis non sunt in bonis defuncti.
- 10 Nec dicuntur substantia paterna.
- 11 Fructum distributio inter filios à Patre facta æquivalere institutioni per quotas.
- 12 Fructus plerumque à testatoribus usurpantur vice usufructus.
- 13 Ususfructus hæreditatis ex quibus verbis filiis relictus dicatur.
- 14 Ususfructus ad se non trahit proprietatem per jus accrescendi.
- 15 Hæredis institutio in fructibus, vel usufructu non dato cohæredere trahitur ad totam hæreditatem.
- 16 Pater instituendo filium in quota adimplet dispositionem legis.
- 17 Etsi legitimæ modum non servaverit, vel onus illi adjecerit; quia sit repletio, & onus tollitur ipso jure, citra vitium testamenti.

DECISIO

DECISIO XIII.

Revocato hodie ad novum examen Testamento inter Liberos condito à Paulo Morello, DD. censuerunt, nullum deficere ex illis intrinsecis solemnitatibus novissimo Authenticorum Jure præscriptis, nimirum, quod filii & certa hæreditatis quota, & honorabili institutionis jure relinquatur: atque idem eorum in hac tantum parte impugnaretur Decisio coram Me edita 23. Februarii superioris anni, minimè dubitarunt respondere in decisio.

Et sanè pro eo, quod attinet ad solemnitatem institutionis, quamvis scribentes pro Dominico negarent, illam esse necessariò servandam, cum Pater, ut in præsentibus, utens privilegio sibi à Jure indulto in celebri l. hac consultissima §. Ex imperfecto C. de Testam. minus solemniter inter filios testatur, allegando in id glossam notabilem, quam Alexander vocat auream, & singularem, in auth. novissima ver. titulo C. de inoff. Testam. & ibi etiam Azo in sum. & Jaf. in princ. & num. 16. Jacob. de Aret. in l. illa institutio ff. de hæred. instituend. Gemin. in cap. si Pater post gl. in ver. instituit de Testam. in 6. Alex. cons. 168. num. 6. lib. 5. Ruin. cons. 37. nu. 6. lib. 1. aliisque deductis Petr. Gregor. Tholosan. Syntagm. Jur. par. 3. lib. 44. cap. 2. sub num. 8. Papon. lib. 20. tit. 1. de Testam. Arrest. 20. Boer. decis. Burdeg. 267. sub num. 1. Christin. decis. Belgic. 8. num. 2. & 3. lib. 4. Et multò minùs, quando Pater, prout in casu, utrumque filium sub eadem verborum structura, & eodem modo tractavit, Vasquez de success. lib. 3. §. 21. limitat. 7. nu. 68. & seq. Barry de Testam. lib. 1. tit. 3. nu. 5.

Contra verò defensores Thomæ sustinerent, ejusmodi solemnitatem citrà vitium nullitatis omitteri non posse etiam in hisce privilegiatis Testamentis inter liberos conditis, cum §. Nos igitur Auth. de Testam. imperf. quæ est Novella 170. sit positus sub rubrica de testamentis imperfectis à Parentibus in filios factis, & hanc opinionem absoluit teneant post gl. in §. Aliud quoque Capitulum Auth. ut cum de appellat. cognoscit. Castren. in Auth. novissima C. de inoff. Testam. Guillem. de Benedic. in cap. Raynuius ver. Testamentum il primo n. 89. Gothofr. in novella 18. Auth. de trien. & semis. n. 21. & relatis aliis antiquioribus Peregrin. de fideic. art. 36. n. 55. Rub. de Testam. cap. 52. nu. 117. & seq. Clarus in §. Testamentum quæst. 38. n. 1. & 2. Merlin. de legum. lib. 1. tit. 2. q. 3. n. 9. Imò verò huic secundæ affirmativæ opinionis videatur quoque adhæsisse hoc nostrum Sacrum Tribunal decis. 342. n. 13. par. 13. & dec. 326. n. 6. par. 19. rec.

Dominici tamen ponderabant, quæstionem hujusmodi in casu, de quo agitur, inutiliter assumi; cum ex facto constet, utrumque filium fuisse à Paulo hæredem institutum: Nedum enim cum inter eos quotas fructuum distribuit, usus est verbo vadino, quod est verbum directum secum ferens explicitam filiorum institutionem, Bald. in Rubr. C. de impub. & aliis substit. num. 2. Bero. cons. 127. n. 10. lib. 2. Præterea de interpretat. ultimar. volum. lib. 3. dub. 1. solut. 2. interpret. 2. n. 9. Trentacinq. de substit. p. 4. cap. 4. n. 9. Gratian. discept. for. cap. 542. nu. 23. Barry de Testam. lib. 3. tit. 1. num. 4. Verum etiam eisdem filios pluries, & expressè hæredes compellavit, eisque sine filiis decedentibus in tota hæreditate substituit; quod novissimo, quo hodie utimur, Jure exuberat, Decisiones noviss. ad Castellum de Alimentis.

ut hæredes nominatim instituti censeantur; cum amplius non exigatur scrupulosa illa verborum solemnitas antiquo Jure in ordinandis Testamentis præscripta, sed satis sit de voluntate & mente disponentis per quæcumque verba liquere, ut ex literali Text. in l. quoniam indignum C. de Testam. dictum fuit in præcedenti Decisione causæ in princip. & §. Sicut igitur. Quinimò etiam sufficiat, ut de filiorum institutione constet ex consequentia verborum, l. final. C. de hæredib. instituend. & ibi Bald. num. 5. Mantio. de conject. lib. 4. tit. 1. num. 8. Escann. de Testam. cap. 17. num. 22. & seqq. Rot. dec. 32. num. 10. & seqq. par. 8. & ex eo, quod illis datus fuerit substitutus in tota hæreditate §. In primis Instit. de fid. hæred. l. ab eo C. de fideic. l. cum Testamento §. hæc verba ff. de hæred. instit. Gomez. par. lib. 1. cap. 5. num. 24. Escann. d. cap. 17. num. 15. & seqq.

Supposita igitur filiorum institutione, pro eo, quod attinet ad uncias, sive ad certam hæreditatis quotam filiis relinquendam; licet primo rei aspectu videretur Paulus in legem peccasse, eo quod Thomæ natu minori quartam fructuum partem, Dominico verò majori natu residuum eorundem fructuum reliquerit; dum fructus hæreditatis re vera non sunt in bonis Defuncti. l. in fideicommissariam ff. ad Trebellian. Ear. in l. Papinianus §. Undè si quis ff. eodem tit. Surd. dec. 15. num. 13. Rot. coram Duran. dec. 76. num. 62. Et quia proveniunt ex ipsa re post obitum Patris, paterna substantia dici nequeunt Rot. decis. 259. num. 11. & prius dec. 62. num. 64. 70. & 72. p. 5. rec. Re tamen funditus inspecta pro certo, & constanti habitum fuit, fructuum distributionem inter liberos à Paulo factam omnino secum ferre distributionem totius hæreditatis, & paternæ substantiæ per uncias, & quotas, sicuti per alium Textum in §. Prohibemus vers. sed modis omnibus Auth. de trien. & semis. exigere videntur ad validitatem paterni Testamenti Peregrin. de fideic. art. 36. num. 68. Mantio. de conject. lib. 7. tit. 10. sub num. 18. Surd. dec. 21. sub num. 12. Magon. dec. Lucen. 85. n. 19. Thomat. dec. 4. n. 24. & seqq.

In primis enim illud erat in facto advertendum, quod Paulus fructus hæreditatis suæ filiis non reliquit de manu alterius percipiendos, sed relicta verba in eos dirigendo, potestatem eis fecit, eisdem fructus sumendi, & vindicandi propria auctoritate; Undè ambigi non poterat, quin juxta morem, & consuetudinem fecerit omnibus testantibus communem, accipiendi fructum pro usufructu, ut notat doctissimus Cujac. ad leg. 12. fund. Trebatiani, & l. cum ita ff. de usu, & usufr. legat. oper. posth. tom. 3. lit. A. & B. & cum aliis Lagunez. de fructib. par. 2. cap. 6. num. 5. & seqq. verba illa Testamenti -- Che li fructi vadino tre delle quattro parti à Domenico, e l'altra quarta parte à Tomaso -- perinde accipienda essent, ac si usufructus hæreduatis fuisset filiis relictus, juxta literales Text. in l. si quis ita 24. ff. usufr. & l. cum ita 41. ff. de usu & usufr. legat. quos mirabiliter conciliant cum alio Textu in d. l. fundi Trebatiani Bartol. ibid. num. 1. Hugo Donell. in commentar. jur. civil. 10. cap. 5. §. Illud tenendum, cum seqq. & latè explicat Rot. in Bononien. manutentionis 15. Maii 1722. §. Nec obviare, & seqq. coram Me.

Præterea, & illud quoque in facto notandum erat, quod Paulus nullum dedit filiis universalem cohæredem, undè sequebatur, ut iidem Filii in usufructu instituti, etiam in proprietate, atque

C 3

uni-

- universa hæreditatis substantia hæredes inscripti censerentur, si non ex quo usufructus per jus accrescendi ad se proprietatem trahat, cum hoc secundum Bald. cons. 273. & 274. lib. 4. quem sequuta est Rota coram Merlin. dec. 505. nu. 18. & 19. & dec. 599. num. 11. p. 19. rec. nullibi in Jure cautum reperitur; saltem ex quo, ne Paulus pro parte testatus, & pro parte intestatus deceffisse videatur, ex benigna quadam interpretatione Juris detrahitur mentio fructuum, sive usufructus, & hæredes in eo scripti non per Jus accrescendi, sed Jure institutionis universam capiunt hæreditatem, sicuti ad rem nostram explicat Rosa consult. 34. n. 26. & seqq. ultra alios ductos in Decisione, quæ revidetur §. Etenim.
- Firmum itaque ex his manet in Causa, quod Paulus nedum honorabili institutionis Jure, sed etiam in certa hæreditatis quota utrumque filium instituit, ut proinde sufficienter in hac parte impleta videatur dispositio Legis in §. Nos igitur Auth. de Testam. imperf. & in authent. quod sine C. de Testam. Hoc autem posito nil penitus urgebat, quod d. quota liberis relicta fuerit decennio post obitum Uxoris, eorum vita durante, & cum onere fideicommissi; Eo namque Jure, quo hodie utimur, rejicitur quidem pro rata legitimæ quodcumque onus, dilatio, vel conditio, sed paternum Testamentum hoc solum nomine non irritatur, ut latius responsum fuit in d. præcedenti Decisione §. Nihil obstante, ad quam DD. in reliquis relativè se habuerunt.
- Et ita utraque Parte audita, & omnibus Dominis suffragium ferentibus responsum fuit &c.

R. P. D. CERRO.

Eadem.

Lunæ 24. Januarii 1724.

Agitur de eadem materia, & præterea de testamento factò calore iracundiæ.

SUMMARIUM.

- 1 Testamentum Patris inter liberos sine solemnitatibus valet, modo perfectam voluntatis demonstrationem contineat. & n. 4. & 5. ubi rationes.
- 2 Successionem in bonis paternis ad filios deferri jura omnia suadent.
- 3 Pater filium sine causa exheredare non potest.
- 6 Testamentum imperfectum à Patre inter liberos factum sine filiorum institutione non valet de jure novissimo.
- 7 Quidquid secus esset de jure antiquo, quod est correctum juxta unam sententiam.
- 8 Contra tamen alii tenent, & nu. 9.
- 10 Alii distinguunt ut ibi.
- 11 Verbum Vadino bonis directum præ se fert institutionem.
- 12 Hæredis institutio in una parte testamenti ommissa suppletur ex aliis partibus.
- 13 Institutus quis ex modo censetur, quo gravatur restituere alteri.
- 14 Institutionem filiorum non expressam sat est ex verbis æquipollentibus apparere.
- 15 Hæredis institutio expressam testatoris volun-

tatem non requirit.

- 16 Pater tenetur filios instituere in quota hæreditaria.
- 17 Fructus percipiendi ex hæreditate in bonis testatoris non sunt.
- 18 Et non reputantur de patrimonio paterno.
- 19 Fructus à testatore vice usufructus nominati censentur.
- 20 Filii instituti in fructibus seu usufructu non dato cohæredes sunt hæredes universales.
- 21 Legitima filiorum rejicit dilationem.
- 22 Item onus.
- 23 Testamentum patris non corrumpitur propter hujusmodi onus.
- 24 Testamentum patris inter filios respectu extranei tantum, puta uxoris, non observandum.
- 25 Item respectu executorum extraneorum.
- 26 Nepotes & ceteri descendentes, cum pro extraneis non habeantur, gaudent hujus privilegiati testamenti beneficio.
- 27 Testamentum paternum in calore iræ factum est irritum.
- 28 Item si continet inæqualitatem inter filios vid. nu. 31.
- 29 Testamentum non irritatur ex quo factum sit calore iræ, si testator diu supervixit.
- 30 Testamentum paternum non dicitur calore iræ conditum, ex quo pater in filium ad correctionem animadvertit.
- 31 Testamentum imperfectum patris inter liberos per inæqualitatem non vitatur.
- 32 Præcipue si inæqualitati nullus dolus causam dedit.
- 33 Lex plurimum confidit in consilio patris erga filios.
- 34 Uxori pauperi debetur quarta in bonis defuncti viri.

DECISIO XIV.

Paternum Pauli Morelli Judicium in distribuenda inter Dominicum, ac Thomam liberos suos hæreditate, à particulari Congregatione primum, deinde bis ab hoc Sacro Auditorio, suffragantibus omnibus approbatum, denuò in hac tertia Causæ propositione, omnibus item suffragium ferentibus, coram Me subrogato in locum Rm̃i Decani agnoverunt Domini, nullo modo discrepare à præscripto Legum, quæ de Testamentis Parentum inter liberos editæ sunt, dederruntque idcirco responsum, persistendum esse in decisio.

Verba siquidem Testatoris, tamen solemnitatibus Juris Civiles destituta, apertam nihilominus voluntatem, & perfectam oratione patefactam, non per obscura indicia præ se ferunt; eum Testamentum appareat ab ipso Paulo scriptum, atque subscriptum proprio caractere, apposita insuper designatione diei, nempe 10. Augusti, & anni, videlicet 1713, & in extrema parte ejusdem Testamenti habeantur verba illa -- e questo è la mia ultima volontà, in fede &c. Jo. Paolo Morelli mano propria -- ac demum constat Testamentum istud summa cura fuisse custoditum ab eodem Paulo, ut latius animadvertit prior decisio §. Ommissa coram Rm̃o D. meo Decano: Ideoque impletum videtur ad amissum, quod lex requirit in Testamentis Parentum inter liberos, ut nimirum ea valeant, licet imperfecta quoad solemnitates, si modò perfecta sint quoad demonstrationem voluntatis l. hac consultissima §. Ex imperfecto, ibique DD. com-

Communiter C. de Testam. Bart. in l. qui Testamentum 25. num. 4. ff. qui testam. facer. poss. Faber in suo Codice tit. de testam. defm. 25. ibi -- Postquam placuit in hujusmodi testamentis Parentum inter liberos nullas requiri solemnitates, si modò constet de voluntate, cui parere pios liberos omni modo necesse sit -- Menoch. lib. 4. præsumpt. 7. n. 5. vers. constitutionem, Vinnius in §. Sed his omnibus n. 2. instit. de testam. Rot. cor. Merlin. dec. 806. nu. 1. & cor. Priolo dec. 433. nu. 9. & cum aliis d. prior decisio, quæ revidetur §. Ommissa coram Rm̃o D. meo Decano.

Cujus sanè dispositionis juris ea videtur in promptu esse ratio, quia lex illud solum quam maximè curat, ut paternorum bonorum successio filiis deferatur: idque est & juris & naturæ simul commune votum, l. in suis 11. l. inter cetera 30. ff. de liber. & posthum. l. scripto 7. §. 1. ff. unde liberi, l. & quia ff. pro socio, Wesembec. comment. in Pandect. tit. de liber. & posthum. num. 3. Mart. de success. legal. par. 1. q. 44. in princip. Manic. de conjectur. tit. 11. num. 41. Ex quo fonte etiam illud emanat legis præscriptum, ut si Pater filium præterat, Testamentum non valeat, sed Patri necesse sit, filium aut hæredem instituere, aut exheredare, non quidem pro arbitrio suo, sed ob aliquam ex eis legitimis causis, quæ probantur, & præscribuntur in §. Aliud quoque Auth. ut cum de appell. cognosc. & ad rem observat Wesembec. comment. in Pandect. tit. de lib. & posthum. nu. 4. Quoties autem Testamentum fit à Patre inter liberos, ut in nostra specie, quemadmodum Pater implet, quod ex unico optat, ne ille contra humanitatis officium sibi alium hæredem, quam filium, esse velit; sic lex, dum finem hunc assequatur, non curat, quibusnam solemnitatibus Parentes suam favore liberorum patefaciant voluntatem; satisque habet, si sola juris gentium solemnitas, nempe nuda, ac naturalis probatio voluntatis interveniat, ut ex Text. in d. l. hac consultissima §. Ex imperfecto C. de testam. tradit optimè Mart. de success. legal. par. 4. q. 7. art. 1. nu. 2. in fin. Card. de Luc. de testam. disc. 14. num. 5. & seqq. & disc. 15. num. 2. Rocc. disp. jur. select. cap. 35. num. 45. Quippe sublatis Juris Civiles solemnitatibus fit reditus ad primam illam simplicem testandi facultatem à Jure gentium hominibus attributam, ut docent Bart. in l. Interdum ff. de dict. indeb. Vigl. in §. Sed prædicta num. 4. & seqq. Instit. de testam. ordinand. Cujac. ad l. 1. & 3. ff. qui testam. fac. poss. cap. 1. vers. hinc tractatur questio, Theophil. in §. Jus autem civile Instit. de Jur. natural. gent. & civil. Harprecht. in §. Testamentum ex eo n. 62. vers. contrarium Instit. de testam. ordinand. Vinnius in d. §. Instit. de Testam. n. 3. Connan. lib. 9. comment. Jur. civil. cap. 1. nu. 3. Covarruv. lib. 3. var. resol. cap. 6. num. 7. Clar. lib. 3. sententiar. §. Testamentum q. 2. Mart. de success. legal. par. 4. q. 1. ar. 1. n. 7. & seqq. Rocc. disput. jur. select. cap. 35. nu. 45.

Hæc cum certissimi Juris sint, opponerent tamen Defensores, Thomæ non esse in hoc Testamento appositum titulum institutionis, ideoque illud nullo modo valere posse, eo quia requiratur ex jure novissimo in §. Nos igitur Auth. de testam. imperf. ut Pater liberis suis hæreditatem relinquat titulo institutionis etiam in imperfecto quoad alias solemnitates extrinsecas Testamentum, ea ratione, quod per istud novissimum revocatum sit Jus antea sancitum in l. 16. l. 21. l. ultim. Cod. fam. ercisc. in quibus admittebatur, valere ulti-

mam Patris voluntatem inter liberos, etiam absque titulo institutionis bona ipsis reliquisset, atque ita tradunt Glos. in §. Aliud quoque Capitulum Auth. ut cum de appell. cogn. Castren. in Auth. novissima C. de inoff. testam. Gulielm. de Benedict. in cap. Raynuitus vers. Testamentum n. 89. de testam. Gotofred. in novell. 18. Auth. de trient. & semiss. Peregrin. de fideicom. art. 36. nu. 35. Clar. in §. Testamentum quest. 38. nu. 1. & 2. Rub. de Testam. cap. 52. n. 117. & seqq. & ad hanc opinionem assertur etiam decis. 342. nu. 13. par. 13. & dec. 326. n. 6. par. 19. rec.

Verum objectum istud facile tolli semper visum est Dominis: Nam præterquamquod in hac questione non desunt gravissimi Doctores, quorum alii prorsus negant dictas leges fuisse à jure novissimo abrogatas, sed in eo tantum correctas, quia decernebant valere Testamentum Patris inter liberos, etiam si minus perfecte probata esset illius voluntas, ut expresse, & eleganter explicat Donell. comment. in Auth. Quod sine C. de Testam. ibi -- Eam igitur incertitudinem Justinianus improbat, ac proinde ad eam incertitudinem solum suam constitutionem retulit, argument. leg. Titius §. 1. ff. de verbor. obligat. proinde extra hanc incertitudinem valere voluit Justinianus quidquid prioribus legibus constitutum est: Necesse est enim manere quod mutatum non est. l. Præcipimus in fin. infr. de appellat. -- idque firmant ceteri omnes, qui uno ore tradunt non requiri hujusmodi titulum institutionis in privilegiato Parentum inter liberos testamento etiam ex jure novissimo, nisi Pater se velle condere solemne Testamentum profiteatur: Notabilis glos. in Auth. novissima verb. titulo Cod. de inoff. testam. Azo in summa Cod. eod. tit. n. 23. Zoes. in Pandect. tit. qui testamen. fac. poss. n. 62. Geminian. in cap. si Pater post gloss. in verb. instituit de testamen. in 6. Cyn. in d. Auth. quod sine sub n. 2. & ibidem Bart. nu. 1. Cujac. consult. 1. tom. 1. oper. prior. fol. 651. Alex. cons. 168. n. 6. lib. 5. Ruin. cons. 37. n. 6. lib. 1. Papon. arrestor. 20. tit. 1. cap. 7. Boer. decis. Burdegall. 267. sub nu. 1. Christin. dec. Belgic. 8. n. 2. & 3. lib. 4. Rot. in Firmana Testamento 6. Maii 1707. §. 7. cor. Eminentiss. Scotti.

Alii verò ita distinguunt: At Pater in suo Testamento alterum ex filiis instituit, alterum præterit; & sentiunt Testamentum illud non valere: aut Pater neutrum filium titulo institutionis reliquit hæredem, sed sub eadem verborum structura eodemque loquendi modo iis hæreditaria sua bona distribuit; & tunc sentiunt, Testamentum firmum, ratumque esse, quam distinctionem sequuntur ex dicto Text. in l. fin. C. fam. ercisc. Vasquez de success. creat. lib. 3. §. 21. limit. 7. n. 69. Tulden. in Cod. de Testam. n. 4. Barry de success. lib. 1. tit. 3. num. 4. Undè cum in facti specie, in qua versamur, habeatur perfecte demonstrata Testatoris voluntas, neque professus ille fuerit, velle condere solemniter Testamentum, nec alterum ex liberis instituerit, alterum præterierit, Testamentum, de quo agitur, prorsus validum ex recensitis theoreticis videri potest.

Omissis tamen his omnibus, satis certè ex ipso Pauli Testamento deprehendi existimantur Domini, factam fuisse filiorum institutionem, ut optimè in aliis etiam hujus causæ Decisionibus demonstratum est: Etenim d. Paulus loquens de portionibus, quas Thomæ, ac Dominicæ filiis assignabat, directo verbo usus est -- vadino -- quod verbum explicitam filiorum institutionem præ se fert, Bald. in rubr. Cod. de impub. & aliis